Lietas Nr. C28163617
Lietas arhīva Nr. C-1007-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017.gada 4.jūlijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnese V.Vjatere
ar tiesas sēdes sekretāri J.Mamedovu,
piedaloties prasītājai /pers. A/, atbildētājai /pers. B/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 23.janvārī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk tekstā – Prasītāja) prasības pieteikums pret /pers. B/ un /pers. C/ (turpmāk tekstā Atbildētāji) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ar 2017.gada 26.janvāra tiesneses lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts ar Rīgas bāriņtiesas 2016.gada 2.decembra lēmumu Nr.1-6/2772 administratīvajā lietā Nr.5-1/116-2016 nolemts atņemt abiem Atbildētājiem meitas /pers. D/, dzimušas /datums/, aprūpes tiesības.

Ar Rīgas bāriņtiesas 2016.gada 2.decembra lēmumu par /pers. D/ aizbildni iecelta Prasītāja.

Atbildētāji savas meitas uzturēšanā un aprūpē nepiedalās, to jādara Prasītājai vienai pašai.

Prasītāja lūdz tiesu:

- Piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam 50 *euro* apmērā ik mēnesi no dienas, kad tiesā iesniegts prasības pieteikums līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas;

- Piedzīt no /pers. C/ par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam 200 *euro* apmērā ik mēnesi no dienas, kad tiesā iesniegts prasības pieteikums līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas;

- Noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Tiesas sēdē prasītāja grozīja prasību un lūdza piedzīt no katra atbildētāju uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā. Papildus prasītāja paskaidroja, ka ar Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 16.maija lēmumu ir atlaista no /pers. D/ aizbildņa pienākumu pildīšanas, tādējādi lūdz uzturlīdzekļus piedzīt no dienas, kad tiesā iesniegts prasības pieteikums līdz 2017.gada 16.maijam.

2017.gaad 14.februārī tiesā saņemti atbildētāju /pers. B/ un /pers. C/ paskaidrojumi, kuros /pers. B/ ir atzinusi prasību 100 euro apmērā un /pers. C/ ir atzinis prasību valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Atbildētāja /pers.B/ tiesas sēdē prasību valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā atzina. Paskaidroja, ka meita šobrīd dzīvo kopā ar vecākiem, jo abiem vecākiem 2017.gada 16.jūnijā ir atjaunotas meitas aizgādības tiesības.

Atbildētājs /pers.C/ uz tiesas sēdi nav ieradies. 2017.gada 16.jūnijā tiesā saņemts /pers. C/ iesniegums, kurā lūgts lietu izskatīt bez viņa klātbūtnes, jo nevar atbrīvoties no darba.

Tiesa ņem vērā, ka visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, uzmanība pirmām kārtām jāvelta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērnu intereses (jāveicina labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības, cieņas un materiālās nodrošinātības gaisotnē), ņemot vērā vecāku tiesības un pienākumus *(sk. 1959.gada 20.novembra Bērnu tiesību deklarācijas 2. un 6.principu, 1989.gada 20.novembra konvenciju „Par bērna tiesībām" 3.pantu un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu)*.

Minētais korespondē arī ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā nostiprināto, - ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka lietas izskatīšanas atlikšana nav lietderīga, jo tiesa bērna intereses vērtē kā primāras.

Ņemot vērā minēto, kā arī Civilprocesa likuma 210.pantu, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt civillietu bez atbildētāja /pers. C/ piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecību Nr.LV AB /apliecības Nr./ apstiprinās, ka Atbildētāji ir vecāki nepilngadīgajam bērnam /pers. D/ (lietas 11.lapa).

Ar Rīgas bāriņtiesas 2016.gada 2.decembra lēmumu Prasītāja iecelta par /pers. D/ aizbildni (lietas 7.-9.lapa).

No Rīgas bāriņtiesas Kurzemes rajona un Zemgales priekšpilsētas Aizgādības lietu nodaļas 2017.gada 20.jūnija vēstules Nr. BT-17-8199-nd redzams, ka ar Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 16.maija lēmumu Nr.1-6/1091 nolemts atlaist /pers. A/ no /pers. D/ aizbildņa pienākumu pildīšanas (lietas 68.lapa).

Šādos apstākļos tiesa konstatē tiesisko pamatu uzturlīdzekļu piedziņai no atbildētājiem par labu prasītājai līdz 2017.gada 16.maijam.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgās /pers. D/ ikdienas aprūpi un uzraudzību līdz 2017.gada 16.maijam realizējusi bērna aizbildne – prasītāja, bet nepilngadīgās /pers. D/ vecākiem - atbildētājiem ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturēšanai. Šādus iebildumus atbildētāji nav izteikuši, tieši otrādi, ir atzinuši savu pienākumu piedalīties bērna uzturēšanā.

Civillikuma 179. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177. panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No augstāk minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē par vecāku interesēm un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumiem Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017. gada 1. janvāra ir 380 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 95,00 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 114,00 *euro* ik mēnesi.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājiem līdzekļus /pers. D/ uzturam 114 *euro* apmērā, proti, Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nav izvērtējams pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālie uzturlīdzekļi ir maksājami neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājiem neatkarīgi no viņu mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt savai meitai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Līdz ar to no atbildētājiem par labu prasītājai /pers. D/ uzturam piedzenami 114,00 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo apmēru saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Ievērojot Rīgas Bāriņtiesas informāciju uzturlīdzekļi no atbildētājiem piedzenami līdz 2017.gada 16.maijam.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007. gada 29. augustā lietā Nr. SKC -556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92. pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, t.i., 2017. gada 23.janvāra.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka ar 2017.gada 16.maiju spēku zaudē Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 24.marta lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu /pers. D/ uzturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētājiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Ņemot vērā, ka no atbildētājiem uzturlīdzekļi tiek piedzīti par pieciem mēnešiem, tas prasības summa ir maksājumu kopsumma par pieciem mēnešiem – 570 euro (114 x 5).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva par prasībām, kas novērtējamas naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama valsts nodeva 15% apmērā no prasības summas, bet ne mazāk kā 71,14 *euro*. Tādējādi no katra atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 85,50 *euro*.

Atbildētāji lūguši sadalīt termiņos no viņiem piedzenamo valsts nodevu. Tiesa atzīst, ka, piedzenot no katra atbildētāja valsts nodevu 85,59 *euro* apmērā, samērīgi to sadalīt divos maksājumos, un šāda summa sprieduma izpildei būtu samērīga ar atbildētāju ikmēneša ienākumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. pantu no atbildētājiem valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,31 *euro* apmērā, no katra atbildētāja piedzenot 3,65 *euro* (lietas 2.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 189.-193. pantiem, tiesa

nosprieda:

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 114,00 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro* 00 centi) mēnesī sākot no 2017.gada 23.janvāra līdz 2017.gada 16.maijam, bet ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Sprieduma izpildē ieskaitīt tās summas, kādas /pers. B/ samaksājusi bērna uzturam kopš 2017.gada 23.janvāra.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 114,00 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro* 00 centi) mēnesī sākot no 2017.gada 23.janvāra līdz 2017.gada 16.maijam, bet ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Sprieduma izpildē ieskaitīt tās summas, kādas /pers. C/ samaksājis bērna uzturam kopš 2017.gada 23.janvāra.

Ar 2017.gada 16.maiju atzīt par spēku zaudējušu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 24.marta lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu

no /pers. C/ un /pers.B/ /pers.A/ labā /pers. D/ uzturam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 85,50 *euro* (astoņdesmit pieci *euro*, 50 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,65 *euro* (divi *euro* un 90 centi) apmērā.

Sadalīt valsts nodevas 85,50 *euro* apmērā samaksu pa termiņiem, nosakot, ka /pers. B/, personas kods /personas kods/, līdz :

- 2017.gada 4.augustam jāsamaksā valsts nodeva 42,75 *euro* (četrdesmit divi *euro,* 75 centi);

- 2017.gada 4.septembrim jāsamaksā valsts nodeva 42,75 *euro* (četrdesmit divi *euro,* 75 centi), iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā kvītis par valsts nodevas samaksu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 85,50 *euro* (astoņdesmit pieci *euro*, 50 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,65 *euro* (divi *euro* un 90 centi) apmērā.

Sadalīt valsts nodevas 85,50 *euro* apmērā samaksu pa termiņiem, nosakot, ka /pers. C/, personas kods /personas kods/, līdz :

- 2017.gada 4.augustam jāsamaksā valsts nodeva 42,75 *euro* (četrdesmit divi *euro,* 75 centi);

- 2017.gada 4.septembrim jāsamaksā valsts nodeva 42,75 *euro* (četrdesmit divi *euro,* 75 centi), iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā kvītis par valsts nodevas samaksu.

Valsts nodeva jāmaksā:

Saņēmējs Valsts kase

Reģistrācijas Nr. 90000050138

Konta Nr. LV55TREL1060190911200

Saņēmēja iestāde Valsts kase

BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis valsts nodeva civillietā Nr.C28163617.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:

Saņēmējs Tiesu administrācija

Reģistrācijas Nr.90001672316

Konta Nr. LV51TREL2190458019000

Saņēmēja iestāde Valsts kase

BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C28163617.

Noteikt /pers.C/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese V.Vjatere